

משיחותיו של הרה"ג הרב ברוך רוזנבלום שליט"א

פרשת בראשית – קרבת השם – שנת תשפ"ב.

השיעורים נכתבו

לרפואת

ברוריה בת מלכה
ציפורה פייגא בת הדסה
רונית בת מזל
סיגלית בת ציפורה
איתי חיים בן אהובה
אורי בת ורד
נועם בן מיכל
ירחמיאל דניאל בן טובה באשה
סמי בן סימי
שירה בת שרה וב"ב
ניתאי בן שרון
רחל בת אסתר
לאה שרה בת חנה
אריה יהודה בן רחל
חנה בת שושנה
יוסף מרדכי בן תהילה שמחה
אסתר בת מסעודה
אהרן בן יהודית

להצלחת

ר' משה בן שוקת חיה וב"ב
יוסף בן טובה וסיון בת שרה וב"ב
תומר בן פלורנס
דוד בן מזל
! ימלא ה' כל משאלות לבם לטובה

לשותפות בזכות להפצת העלון השבועי:

0504-170-270

ניתן להאזין לשיעורי הרב בטלפון

0733-454-222

לעילוי נשמת

ר' משה ב"ר שמואל רפאל רייך
אורן חמו בן זהרי
וועלוועל וואלף זאב בן לאה
שמעון ניסים בן טויה
בנימין כהן בן יעקב
רחל בת נחמה
אייל בן יעל יולנדה
משה בן בנימין
מרדכי יעקב בן אברהם אליהו
יעקב בן סלמן
טובה בת אהרן
אהרן יוסף בן משה דוד הכהן
אלי סולטן בן אסתר
רותי בת חסיבה
יצחק בן שלמה ואסתר
יצחק בן שאול
ישראל בן שמחה
שאול בן מרדכי אריה
יפה שניידל בת יצחק
אסתר בת קמרה
עמנואל בן שפרה

פרשת בראשית – קרבת השם – שנת תשפ"ב.

מובא במדרש **אותיות דרבי עקיבא**, שבשעה שברא הקב"ה את העולם, ביקשו כ"ב האותיות שבהן יפתח הקב"ה את התורה – כל אות ואות הציגה טיעון, למה דוקא בה ראוי לפתוח את התורה;

כותב הצינוני {בראשית} – הדבר מקובל שהאלפא ביתא כתובה היתה בזרועו של הקב"ה כקמיע ביד גיבור² על סדר תשר"ק וחקיקתם ונתינתם היה על סדר אבג"ד דוגמת פתוחי חותם נמצא שאלו ואלו דברי אלהים חיים נכונים למבין ואילו ינעם.

ידוע שתפילת המוסף בשבת קודש, הולכת ע"פ סדר האותיות הנ"ל – **תַּכְנֵת שַׁבֵּת, רְצִיַת קְרִבְנוּתָהּ וכו'.**

כותב הטור {או"ח סי' רפ"ז} – ובאשכנז נוהגין לומר 'תכנת שבת וכו' ומיוסדת על אלפא ביתא של תשר"ק על שם הגאולה, דכתיב {זכריה י, ח} **אֲשַׁרְקָה לָהֶם וּאֶקְבָּצֵם ...**

כותב הבית יוסף {שם} – ומ"ש רבינו על שם הגאולה דכתיב אשרקה להם וכו'. זה לשון שבלי הלקט {שם} מצאתי בשם רש"י (סידור רש"י סי' תק"ה) לפיכך הוא מיוסד באלפא ביתא זו לפי שהיא נשמעת על הגאולה והגאולה עתידה להיות בזכות שבת, שנאמר {ישעיה נ, ד} לסריסים אשר ישמרו את שבתותי וגו' וכתוב {שם פס' ז} והביאותים אל הר קדשי וכתוב {שם ל, טו} בשובה ונחת תושעון, וכיצד נשמעת על הגאולה תשר"ק על שם אשרקה להם ואקבצם כי פדיתם ...

כותב האותיות דרבי עקיבא – אמר רבי עקיבא: אלו כ"ב אותיות שבהן נתנה תורה כולה לשבטי ישראל, והן חקוקין בעט שלהבת על כתר נורא ואיום של הקב"ה, ובשעה שבקש הקב"ה לברא את העולם מיד ירדו כולם ועמדו לפני הקב"ה, זה אומר לפניו "בי תברא את העולם" ... נכנס בי"ת לפני הקב"ה ואמר לפניו: "ריבונו של עולם רצונך שתברא בי את עולמך שבי משבחיך לפניך באי עולם בכל יום שנאמר ברוך ה' לעולם אמן ואמן וגו' ... מיד קבל הקב"ה ממנו ואמר לו הן. וא"ל: ברוך הבא בשם ה' וברא בו את עולמו בבי"ת שנאמר "בראשית ברא אלהים"

...

כאן ישנן שתי גירסאות במדרש;

הגרסה הא', אומר המדרש {שיה"ש רבה, פרשה ה, אות ד} – **אמר לו הקדוש ברוך הוא עולמי ומלואו לא נבראו אלא**

פרשת השבוע שנקרא בע"ה בשבת זו, פרשת בראשית. נפרדים בערגה מהימים הנוראים ומחג הסוכות ושמחת תורה.

א' הפיוטים ששרים בשמחת תורה, הוא: **"שישו ושמחו בשמחת תורה, ותנו כבוד לתורה";**

שואלים המפרשים, מדוע פתח הפייטן קודם ב"ששון" {שישו} ולאחר מכן "שמחה" {שמחו}?

יש שיאמרו, אם הוא היה מקדים **"שמחו"** ל- **"שישו"**, אז היו שואלים למה הוא הקדים **"שמחו"** ל- **"שישו"** – אבל זה לא נכון. למה לא? משום שאנחנו יודעים שכל מקורות השמחה נסמכים – או בתורה, או בנביאים או בכתובים. שכן במגילת אסתר נאמר {ח, טז} **לַיהוּדִים הָיְתָה אוֹרָה וְשִׁמְחָה וְשֵׁשׁ יָמִים, וְכָל הַיּוֹם הַהוּא בְּיָמֵינוּ וּבְכָל יְמֵי דְעִיר וְעִיר מְקוֹם אֲשֶׁר דָּבַר הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ מִגֵּיעַ שְׁמִחָה וְשֵׁשׁ יָמִים לַיהוּדִים מִשְׁתָּה וְיוֹם טוֹב** – יוצא שהסדר הוא קודם כל 'שמחה', ולאחר מכן 'ששון'. עוד, בפיוט **'אל אֲדוֹן'** נאמר: **"שְׁמִיחִים בְּצִאתָם שְׁשִׁים בְּבֹאֵם"** וכו';

א"כ רואים מכאן, שקודם כל יש לנו 'שמחה' ורק אח"כ 'ששון' – אז למה בחר הפייטן לומר תחילה לשון 'ששון' ואח"כ לשון 'שמחה'?

אומר הגר"א {ביאור על מגילת אסתר} – שמחה הוא שהולך למצוא חפץ בשמחה, וששון הוא אח"כ כשכבר החפץ בידו ...

פירוש הדבר, 'שמחה' זה כאשר האדם מתחיל דבר מסוים, ולכן נאמר **"שְׁמִיחִים בְּצִאתָם"** – כאשר המאורות יוצאים להאיר הם שמחים, ולשון 'ששון' נאמר על סיום הדבר, כמ"ש **"שְׁשִׁים בְּבֹאֵם"** – כיון שהם סיימו את תפקידם במקום פלוני לאותו היום, ממילא הם ששים.

א"כ מובנים כעת דברי הפייטן – על מה אנחנו שמחים בשמחת התורה? על שסיימנו את התורה! ולכן תחילה נאמר לשון 'ששון' היות וסיימנו את התורה, ולאחר מכן נאמר לשון 'שמחה' – היות ואנחנו מתחילים את התורה מחדש!¹

לאחר הדברים האלה, נוכל לגשת לפרשת השבוע:

פותחת הפרשה: {בראשית א, א} **בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ.**

¹ **ברוך שאמר:** עיי' בהרחבה בספר **שלמי תודה** על חג הסוכות סימן ע"ב.

² **ברוך שאמר:** כביכול, האותיות היו כתובות על 'זרעו' של הקב"ה.

כותב האמרי שפר {ח"ה – הגות ומחשבה} – **"בראשית ברא אלהים"** – תורתנו פותחת נכונה במלים אלו דוקא משום שסופי התיבות הם אותיות 'אמת'. וכן בכלות מעשה ההווה – בגמר הבריאה מסיימת בנאמר: "ויכולו השמים והארץ וכל צבאם ... אשר ברא אלהים לעשות" ששוב סופי התיבות – 'אמת', ועל כך רמז דוד המלך ע"ה {תהילים קיט, קס} ראש דברך אמת.

התורה מייחסת ערך מיוחד למידת האמת, וספר הספרים ממסגר את כל הבריאה במידת האמת, ועוטה את האמת שתהיה סוככת ואופפת את כל הבריאה כולה, שכן ללא האמת עולמנו זה יהיה בלתי נסבל ותיפקודו יהיה לוקה בקיומו. ולא לחינם אמרו חז"ל במסכת אבות {פ"א מ"ח}: על שלושה דברים העולם קיים על הדין ועל האמת ועל השלום..."

האותיות ש-ק-ר הם סמוכות זו לזו ק-ר-ש, אולם לא לפי הסדר של א-ב {ק-ר-ש}. אותיות ש-ק-ר אינן מסודרות, שכן השקן אמירותיו אינן סדורות ונתפס במוקדם או במאוחר בשקרו. ואילו אותיות 'אמת' הם לפי סדר אך מרוחקות אחת מהשניה, כי א' היא האות הראשונה בסדר הא-ב, ואות מ' היא האמצעית, והאות ת' היא האחרונה שבסדר הא-ב. לומר שהם אמנם אינם מצויות בתדירות גבוהה ואינם מזדמנות ברציפות, אבל כשהן מופיעות הן מופיעות לפי סדר ורצף אחיד.

חותמו של הקב"ה אמת, שכן בורא עולם יחיד, ודבריו יחידים שאינם משתנים. ולכן ארבע כיתות אין מקבלות את פני השכינה: כת חנפים, כת לצים, כת דוברי שקרים וכת מספרי לשון הרע... ומבאר המהר"ל: מאחר וטבעו ומזגו של השקן הוא היפך האמת. האמת היא אחת והשקר הוא מספר אחדים. דהיינו ריבוי של אחדים משתנים. דוגמא לדבר, אמר ר' חיים הלר זצ"ל: שתיים כפול שתיים הם ארבע – אמת. אך אם לא ארבע – אין קץ לשגיאות האפשריות ... והואיל ו'חותמו של הקב"ה אמת', זה נוגד את מציאותו ית' שהוא אחד יחיד ומיוחד, ולכן אינו זוכה לראות את פני השכינה.

עפ"י הדברים האלה, נוכל להבין מדוע פתחה התורה דוקא באות ב"ת ולא באל"ף:

בכל יום מימות השבוע, הוציא הקב"ה לאור ג' אותיות, היות וישנן כ"ב אותיות; היות וכ"ב אותיות לא מתחלקות בשבע, היה צורך להוריד אות אחת והיא האות אל"ף – כך החל הקב"ה את הבריאה באות ב"ת - **בראשית ברא** וסיים בת"ו – **לעשות**; מתחילים בב"ת ומסיימים בת"ו.

בכל יום מימות השבוע, נתן הקב"ה גילוי לעולם של שלש אותיות:

בזכות התורה, שנאמר (משלי ג, יט): ה' בחכמה יסד ארץ, למחר אני נגלה ונותן התורה לישראל ואני נותןך בראשון של דברות, ובך אפתח תחלה, שנאמר (שמות כ, ב): אנכי ה' אלהיך.

הגרסה הב', אומר המדרש (אותיות דרבי עקיבא) – אל"ף כיון ששמע הדבר וראה שהקב"ה ביקש לברא את העולם בב"ת, עמד לו לצד אחר ושתק עד שקרא לו הקב"ה וא"ל: אל"ף מפני מה אתה שותק ואי אתה אומר לי כלום, אמר לפניו: ריבונו של עולם, מפני שכל האותיות כולן במנין מרובה מתחשבין ואני במנין מועט. ב"ת בשנים גימ"ל בשלשה דל"ת בארבע ה"א בחמשה ואני באחד. השיב הקב"ה ואמר לו: אל"ף אל תתעצב שאתה ראש לכולן כמלך, אני אחד ואתה אחד ותורה אחת ואתה שעתיד אני ליתן תורה בך לישראל עמי שנקרא אחד, שנאמר 'אנכי ה' אלהיך', אנכי ראש לכל הדברות ואל"ף ראש לכל האותיות, ומנין שהקב"ה נקרא 'אחד'? שנאמר ה' אלהינו ה' אחד. ומנין שהתורה נקראת אחת? שנאמר תורה אחת יהיה לכם וגו', ומנין שישראל נקרא אחד? שנאמר 'מי כעמך ישראל גוי אחד בארץ' {ש"ב ז}, ומנין שאל"ף נקרא אחד? שנאמר 'איכה ירדף אחד אלף ושנים ינוסו רבבה'.

בא האזנים לתורה במאמר הראשון שלו, ואומר דבר מענין מאד;

כותב האזנים לתורה – בראשית. בשעה שבקש הקב"ה לברוא את העולם, עמדו לפניו כ"ב האותיות שבהן ניתנה תורה. זאת אומרת בי תברא את העולם וזאת אומרת בי תברא את העולם. וכשברא הקב"ה את עולמו בב"ת, קראה אל"ף תגר מפני שהיא ראשונה לאותיות. אמר לה הקב"ה: למחר אני בא ליתן תורה בסיני ואיני פותח אלא בך: "אנכי ה' אלהיך", ופשרה זו מלמדת אותנו, שמשני המאורעות היותר חשובים שבדברי ימי עולם: בריאת העולם ומתן תורה – האחרון הוא הכי נכבד; מתן תורה הוא האל"ף ובריאת העולם היא הבי"ת. ומה שהבי"ת קדמה הפעם לאל"ף מפני שתמיד האמצעים קודמים במעשה למטרה: לעומת זאת המטרה קודמת לאמצעים במחשבה וחשיבות. והתורה וקיום חקיה ע"י ישראל היתה מטרת בריאת העולם: "אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי" {ירמיה ל"ג}, ותנאי התנה הקב"ה עם מב"ר אם מקבלים ישראל את התורה מוטב ובא"ל יחזיר אותן לתהו ובהו {שבת פח}. ולפיכך קדמה התורה לבריאת העולם והיא – האל"ף נגד בריאת העולם. כי אין לעולם זכות קיום בלא התורה.

בא הספר אמרי שפר, לר' שמואל פנחסי, ואומר רעיון נפלא:

אומרים חז"ל (משנה סוכה פ"ה, מ"א) – אָמְרוּ, כָּל מִי שֶׁלֹא רָאָה שְׂמַחַת בֵּית הַשּׁוֹאבָה, לֹא רָאָה שְׂמַחַת מִיָּמָיו.

לכאורה, לשון המשנה לא ברורה; למה להשתמש בלשון שלילה – "כָּל מִי שֶׁלֹא רָאָה"? לכאורה היה צריך לומר "כל מי שראה שמחת בית השואבה, לא ראה שמחה כזו מימיו". אבל מצאתי מקום נוסף שמשתמשים חז"ל באותו הנוסח;

אומרת הגמרא (מסכת בב"ד, א) – מִי שֶׁלֹא רָאָה בְּנֵי הוֹרְדוֹס לֹא רָאָה בְּנֵי נָאָה [מימיו].

בואו נלמד את הסוגיה הזו, וממנה נוכל להיכנס לבריאת העולם;

באה הגמרא, ומספרת על היופי וההדר שהיה בבית המקדש שבנה הורדוס;

אומרת הגמרא (מסכת בב"ד, א) – אמרי: מִי שֶׁלֹא רָאָה בְּנֵי בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁבִּנְהָ הוֹרְדוֹס, לֹא רָאָה בְּנֵי נָאָה [מימיו]. במאי בְּנִיָּה בְּמָה בְּנָה אוֹתוֹ? אָמַר רַבֵּה: בִּאֲבִנֵי שִׁישׁ יְרוּק, וּמִרְמָא וְשִׁישׁ לָבָן. אֵיכָא דְאֲמַרִי יֵשׁ אֲמַרִים: בִּאֲבִנֵי כֹחֹלָ שִׁישָׁא וּמִרְמָא שִׁישׁ כֹּחֹל, שִׁישׁ יְרוּק וְשִׁישׁ לָבָן. וּבִנְאוּ בְּאֹפֶן שֶׁאֵפִיק שִׁפָּה וְעֵיִל שִׁפָּה הוּצִיא שׁוֹרָה וְהַכְּנִיס שׁוֹרָה, דְּהֵיִינוּ שְׁשׁוֹרָה שֶׁל אֲבִנִים הִיָּתָה יוֹצֵאת וְשׁוֹרָה נִכְנָסֶת, כִּי הֵיכִל דְּנִקְבִיל סִידָא כְּדִי שִׁתְּפֹס בּוֹ הֵטִיט, סָבַר לְמַשְׁעִיָּה בְּדִהְבָּא וְהוּא חֲשַׁב לְצִפּוֹת אֶת הֵטִיט בְּזֶהָב. אָמְרוּ לִיה רַבָּנִין שֶׁבְּקִיָּה אֹהֶל הַחֲכָמִים אָמְרוּ לוֹ: הִנֵּחַ אוֹתוֹ כְּפִי שְׁהוּא, דְּהֵכִי שְׁפִיר טְפִי שֶׁכָּךְ הוּא יָפָה יוֹתֵר, דְּמִיחִזִּי כִי אִידוּוֹתָא דִּימָא.

לכאורה, ראוי היה שהחכמים יאמרו לו שלא לעשות את זה מזהב, היות והזהב מזכיר את חטא העגל. ועוד תמוה, וכי חכמים למדו מימיהם 'עיצוב חוץ' שאמרו "תעשה ככה ... תשאיר ככה" וכו' ³!?

אומר רש"י – אִידוּוֹתָא דִּימָא. גלי הים [שהם נעים ונדים והעין מתעששת בראייתן].

בא התורת חיים, לגאון ר' אברהם חיים שור, ומביא ג' ביאורים – מה פתאום רצו חכמים שהקירות החיצוניים של בית המקדש ישארו בצורה הזו של גלי הים;

שואל התורת חיים, ומפני מה ציוו חכמים להשאיר הקיר כך?

³ **ברוך שאמר:** ועוד קשה, כשחז"ל הקדושים מדברים על הזהב שנברא בעולם בפרשת השבוע, על הפס' {ב, יב} **וְזָהָב הָאָרֶץ הֵוא טוֹב שֶׁשֶׁם הַבְּדִלָּח וְאָכֵן הַשֶּׁהָם**, אומרים חז"ל {בראשית רבה, פרשה טז, אות ב} – **אָמַר רִישׁ לְקִישׁ לֹא הָיָה עוֹלָם רָאִי לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּזָהָב, וְלָמָּה נִבְרָא בְּשִׁבְלִי בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, שְׁנֵאמַר: וְזָהָב הָאָרֶץ הֵוא טוֹב.**

ביום הראשון, הוא נתן את האותיות – **ב' ג' ד' .** אם נחבר אותם, כמה יצא? – **ב=2 . ג=3 . ד=4** ביחד זה **9** ; **ביום השני**, גילה הקב"ה את האותיות – **ה' ו' ז' .** אם נחבר אותם, כמה יצא? – **ה=5 . ו=6 . ז=7** ביחד זה **9** ; **ביום השלישי** לבריאה, נתן הקב"ה את האותיות – **ח' ט' י' .** אם נחבר אותם, כמה יצא? **ח=8 . ט=9 . י=10** ביחד זה **9** – ועל זו הדרך בשאר ימות השבוע.

אבל אם היה הקב"ה פותח את התורה באות אל"ף, בואו נראה מה היה קורה:

ביום הראשון, היה לנו את האותיות – **א' ב' ג' ; א=1 . ב=2 . ג=3** . ביחד זה **6** = שקר. **ביום השני**, היה לנו את האותיות – **ד' ה' ו' ; ד=4 . ה=5 . ו=6** . ביחד זה **6** = שקר. **ביום השלישי**, היה לנו את האותיות – **ז' ח' ט' ; ז=7 . ח=8 . ט=9** . ביחד זה **6** = שקר. ועל זו הדרך.

היות וכך, פתח הקב"ה את התורה דוקא באות ב"ת, כדי שכל הבריאה תהיה אמת.

לפני שניכנס לעומק הדברים, הייתי רוצה להביא מרגלית נפלאה מדברי **הכלי יקר** בפרשת 'וזאת הברכה';

כותב הכלי יקר (וזאת הברכה) – לעיני כל ישראל. שמעתי אומרים טעם על מה שהתורה מתחלת בבי"ת ומסיימת בלמ"ד, לפי שכל אותיות השם הגדול יו"ד וי"ו ה"א אם תסמוך אחת מהם אל בי"ת או אל למ"ד יהיה ממנו תיבה אחת שלימה והם בי בו בה לי לו לה מה שלא תמצא כן בכל אלפא ביתא שיהא תיבה שלימה מכל השלשה אם יסמכו לאיזה אות, כגון לעשות מן א' אי' או' אה' שהרי אה אינו תיבה וכן לעשות מן מ' מי' מו' שהרי מו אינו תיבה, והביאור לזה הוא שבזה נרמז שתבל ומלואה הכל תלוי בו יתברך ושלו הכל ותואר הבי"ת שהקב"ה מדבר בעדו ואומר בי ר"ל הכל תלוי בי ונבראיו אומרים בו שהכל תלוי בו יתברך ולשון בו בה היינו דכר ונוקבא שהזכירו חכמי האמת המקובלים, וכן הקב"ה אומר לי תבל ומלואה ונבראיו אומרים כי לו ית' תבל ומלואה וכן לה בדרך שנתבאר והכל ענין אחד כי לפי שהכל תלוי בו ית' ע"כ הכל לו יתברך וזה רמז על אחדותו ית' והוא יסוד התורה ודבר זה הפותח והסוגר ע"כ פתח התורה בבי"ת ומסיימת בלמ"ד להורות כי השי"ת הפותח והסוגר והכל תלוי בו בשמו יתברך כאמור.

בחג הסוכות שמחנו ב'שמחת בית השואבה';

נשאלת השאלה – למה זה נקרא 'שמחה'? ועוד, מה פירוש 'בית השואבה' – וכי לשואבה יש בית? 😊

בא הספר **פני שלמה** ואומר שני תירוצים – ומפני מה אישרו חכמים לעשות את קירות בית המקדש בצורת גלי הים? כדי לעורר זכותו של אברהם אבינו;

נשאלת השאלה – איך קשור אברהם אבינו לגלי הים?

התשובה נמצאת בדברי מדרש שמביא **המשנה ברורה** – למה אנחנו עושים 'תשליך' בר"ה;

כותב המשנה ברורה {הלכות ראש השנה תקפ"ג} – **והולכים אל הנהר לומר פסוק ותשליך במצולות ים כל חטאתינו וגו'.** משום דאיתא במדרש שעבר אברהם אבינו עד צוארו במים כשהלך להקריבו ע"ג המזבח ואמר הושיעה כי באו מים עד נפש ואנו עושין זה זכר לעקידה.

אומר הספר **פני שלמה**, לכן ציוו חכמים שקירות בית המקדש יהיו בצורת גלי הים כדי לעורר את זכותו של אברהם אבינו, שבדרכו לעקידה עשה לו השטן נהר כדי למנוע ממנו לעשות את ציווי השם⁵. תירוצ נוסף, ביקשו חכמים להשאיר קירות בית המקדש בצורה של הים, להזכיר זכותו של נחשון בן עמינדב שקפץ ראשון למים.

חשבתי לתרץ ולומר – ע"פ תירוצו של **הפני שלמה**, למה צריך לעורר דוקא את זכותו של אברהם אבינו בשעה שהלך למעשה העקידה;

אומר המדרש {בראשית רבה, פרשה נו, אות א} – **וַיֵּרָא אֶת הַמָּקוֹם מֵרָחֵק, מָה רָאָה אַבְרָהָם אֲבִינוֹ? רָאָה עֵנָן קָשׁוּר בְּהָרַי (היינו, הר המוריה שזהו המקום שנקבע לדורות שיבנה בו בית המקדש), אָמַר דּוֹמָה שְׁאוֹתוֹ מְקוֹם שְׁאֵמַר לִי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַקְרִיב אֶת בְּנֵי שָׁם.**

היות וכשהלך אברהם אבינו לעקידה בא השטן ועשה לו נהר כדי למנוע ממנו את המעשה, ולמרות זאת הוא עמד בניסיון העקידה ולכן גילה לו הקב"ה את הר המוריה, ולכן בית המקדש שמקומו בהר המוריה, קירותיו בצורת גלי הים כדי לעורר את אותה זכות!

לאחר הדברים האלה, נוכל ללמוד פסוק בפרשת השבוע, וממנו ללמוד את כל היסוד של בית המקדש:

אומרת התורה: {בראשית א, ו} **וַיֵּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רָקִיעַ בֵּתוֹךְ הַמַּיִם וַיְהִי מִבְּדִיל בֵּין מַיִם לַמַּיִם: {ז} וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת הָרָקִיעַ וַיְבָדֵל בֵּין הַמַּיִם אֲשֶׁר מִתַּחַת לָרָקִיעַ וּבֵין הַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל לָרָקִיעַ וַיְהִי כֵן: {ח} וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לָרָקִיעַ שָׁמַיִם וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם שֵׁנִי.**

אומרת הגמרא {מסכת חגיגה יד, ב} – **ת"ר: ארבעה אנשים נכנסו בפרדס עלו לרקיע ע"י שם ואלו הן בן עזאי ובן זומא אחר אלישע בן אבויה רבו של ר' מאיר ורבי עקיבא. אמר להם ר"ע כשאתם מגיעין ברקיע אצל אבני שיש טהור, כלומר למקום שהוא מבהיק כמים צלולים אל תאמרו מים מים יש כאן, ואיך נלך, שהרי אין שם מים כלל, אלא נראה כדמות מים, והאומר שיש שם מים הרי הוא אומר שקר, והוא נהדף משום שנאמר {תהילים קא-ז} דובר שקרים לא יכון לנגד עיני.**

כותב רבינו חננאל {שם בגמרא} – מפורש [בספר] היכלות רבתי מפני ששומרי היכל פתח שיש מטילין ומשליכין אלף אלפי גלי מים ואין שם אפילו טפה אחת. א"ר עקיבא נראה כמי שיש בו גלי מים ואין בו אפילו טפה אחת אלא אויר זיו אבני שיש טהור שהן כלולות בהיכל שהיה זיו פניהם דומים למים.

אומר התורת חיים, לכן ביקשו החכמים שתישאר הצורה הזו היות והיא מזכירה את אותו היכל שבשמים שאליו עלה ר' עקיבא עם חבריו – שהכל נראה שם כגלי מים, ולכן ביקשו שהקיר החיצוני של בית המקדש יראה דוקא בצורה הזאת.

תירוצ נוסף שאומר **התורת חיים** – ולמה ביקשו חכמים להשאיר את הקיר בצורת גלי ים? כי הוא דומה לרקיע שדומה לגלי ים; למה אנחנו לובשים תכלת בציצית? כי אומרים חז"ל {במדבר רבה, פרשה ד, אות יג} – **שֶׁהַתְּכֵלֶת דּוֹמָה לַיָּם, וְיָם דּוֹמָה לָרָקִיעַ, וְרָקִיעַ דּוֹמָה לְכִסֵּא הַכְּבוֹד;** ועוד, **אומר התורת חיים**, שעי"ז [שהוא רואה את התכלת] הוא ית' נזכר בבית המקדש, שנאמר {מלכים א ט, ג} **והיה עיני ולבי שם כל הימים**⁴.

תירוצ נוסף שאומר **התורת חיים**;

אומרת הגמרא {מסכת סנהדרין צד, ב} – על פס' בספר ישעיה פ"י – **"צהלי קולך בת גלים", נביא הוא דקאמר לה לכנסת ישראל המקומות שנזכרו בפס' "צהלי קולך בת גלים" אינם שמות של מקומות, אלא הנביא הוא שאומר לה לכנסת ישראל פס' זה, וכך כוונתו: "צהלי קולך בת גלים" צהלי, כנסת ישראל, בתו של אברהם, יצחק ויעקב, שעשו מצות רבות כגלי הים...**

אומר התורת חיים, אם האבות הקדושים קיימו מצוות כ'גלי הים', לכן ביקשו החכמים להשאיר את הקירות של בית המקדש בצורת גלי הים, כדי לעורר את זכותם של אברהם יצחק ויעקב!

⁴ **ברוך שאמר:** פירוש, כיסא הכבוד הוא בצבע תכלת – ממילא הוא משפיע גם על השמים – שמשפיעים גם על הים (שהים אינו בצבע תכלת כמו שרוב העולם חושב, אלא היות ומשתקפים בו השמים, הוא נראה בצבע תכלת) ולכן התכלת דומה לים שדומה לרקיע שדומה לכיסא הכבוד – ולכן ביקשו חכמים להשאיר דוקא את הצורה הזו.

⁵ **ברוך שאמר:** לכאורה הנוסח הזה קצת קשה – ולמה? כי קירות בית המקדש היו כגלי הים, ולאברהם אבינו לא עשה השטן גלי ים, אלא נהר – אבל כך מתרץ הספר **פני שלמה**.

אומר רש"י – **בשוא גליו**. בהנשא גליו: **אתה תשבחם**. תשפילם.

כותב הספר מרגליות הש"ס [סוכה נא ע"א] – וכדאיתא בזוה"ק {ח"א סט:} עה"פ {תהילים פט, י} **בשוא גליו אתה תשבחם**, דהשי"ת משבח את גלי הים על שמתרוממים וחפצים לשוב אל מקורם העליון. וכנודע, שקודם בריאת העולם היו כל מים שבעולם למעלה, ובבריאה הבדיל השי"ת בין מים עליונים למים תחתונים. ומים תחתונים חפצים להתעלות ולהידבק ביוצרים, על כן גלי הים מתרוממים בכל עת, ועל זה השי"ת משבחם.

ומה אומרים המים כשהם רוצים לעלות?

אומר הזוהר הקדוש {תיקוני זוהר, תיקון חמישה: יט, ע"ב} – **דמים תתאין אינון בוכין ואמרין אנן בעיין למהוי קדם מלכא עלת העלות, ובטען לסלקא לעילא, רקיע אפריש בינייהו...**

אומר התרגום במקום, שזו ההשתוקקות של המים לחזור ולהיות ליד הקב"ה ולכן הם כל הזמן מתרוממים ואומרים: "אנן בעיין למהוי קדם מלכא עלת העלות". ועל דבר זה משבח אותם הקב"ה, ז"ש **"בשוא גליו אתה תשבחם"**. ועל זה אומרת הגמרא – **"צהלי קולך בת גלים"**, היינו **"בתו של אברהם, יצחק ויעקב, שעשו מצות רבות כגלי הים"** – כמו שגלי הים רוצים כל הזמן לעלות למעלה להיות קרובים יותר לקב"ה, כך היו האבות הקדושים רוצים להתרומם תמיד לפני הקב"ה.

אומר המחנה חיים {סנהדרין שם}, כמו שגלי הים מתרוממים ומתרוממים ולבסוף חוזרים למטה, כך האבות הקדושים, קיימו מצוות בהתלהבות ולאחר קיום המצוה חזרו להיות 'ברוע' – דוגמת אברהם אבינו, שלאחר מעשה העקידה לא התפאר לעיני כל ואמר "תראו מה עשיתי".

ע"פ הדברים האלה, נוכל להבין דבר נפלא ביותר; כאשר נבנה בית המקדש בצורת גלי הים, אומרים חז"ל, אמרו חכמים להורדוס "תשאיר את הקיר ככה!" – ולמה? "כדי שנלמד מה צריכה להיות ההרגשה שלנו בעשיית המצוות – להשתוקק כל הזמן להתרומם לפני הקב"ה!"

אומרת התורה: {ויקרא ב, יג} **וכל קרבן מנחתך במלח תמלח ולא תשבית מלח ברית אלהיך מעל מנחתך על כל קרבנך תקריב מלח**.

אומר רש"י – **מלח ברית**. שהברית כרותה למלח מששת ימי בראשית, שהבטחו המים התחתונים לקרב במזבח במלח, ונסוך המים בחג.

אומר רש"י – **יהי רקיע**. שאף על פי שנבראו שמים ביום ראשון עדין לחים היו, וקרשו בשני מגערת הקב"ה באמרו 'יהי רקיע'. וזה שאמר 'עמודי שמים ירופפו' כל יום ראשון ובשני יתמחו מגערתו כאדם שמשותם ועומד מגערת המים עליו: **בתוך המים**. באמצע המים שיש הפרש בין מים העליונים לרקיע כמו בין הרקיע למים שעל הארץ הא למדת שהם תלויים במאמרו של מלך.

בא הרמב"ן הקדוש ומעתיק את דבריו הנפלאים של רש"י כותב, שהוא לא רוצה להיכנס להסבר דברי הסוגיה הנ"ל;

כותב הרמב"ן – "... ואל תקוה ממני שאכתוב בו דבר שהענין הוא מסתרי התורה ואין הפסוקים צריכים לביאור הזה כי לא יאריך הכתוב בענינו והפירוש אסור ליודעיו וכל שכן אלינו".

ממשיך רש"י ואומר – ומפני מה לא נאמר כי טוב ביום שני, לפי שלא נגמרה מלאכת המים עד יום שלישי, והרי התחיל בה בשני, ודבר שלא נגמר אינו במלואו ובטובו, ובשלישי שנגמרה מלאכת המים והתחיל מלאכה אחרת וגמרה, כפל בו כי טוב שני פעמים, אחד לגמר מלאכת השני ואחד לגמר מלאכת היום.

בא הכלי יקר ואומר – **ויקרא אלהים לרקיע שמים**. לא רצה ה' שיקרא בשם רקיע כי שם זה מורה על הפירוד והמחלוקת מלשון וירקעו פחי הזהב לרוקע הארץ. כי כל רקיע הוא מסך מבדיל בין שני דברים, ומטעם זה לא נאמר כי טוב בשני לפי שבו נברא המחלוקת, כי אין טובה כי אם במקום מציאת האחדות, ולכך נאמר בשלישי שני פעמים כי טוב – אחת למלאכת יום שלישי ואחת לגמר מלאכת המים שיש בו צד אחדות שנאמר "יקוו המים אל מקום אחד" ובעבור אחדות זה הזכיר 'כי טוב', אבל ביום ב' אשר ממנו יוצא כל שינוי והוא התחלה לכל שינוי ומחלוקת לא נאמר בו כי טוב ולא רצה ה' שיקרא בשם רקיע המורה על מסך מבדיל ובין אחים יפריד, ונקרא בשם שמים המורה על השלום כי שמים נגזר מלשון אש – מים שעשו שלום ביניהם ונתחברו ונעשה מהם שמים והיינו שאמרו רז"ל {אבות פ"ה מ"ז} כל מחלוקת שהיא לשם שמים וכו' ר"ל מחלוקת שתכליתו השלום כהוראת שם שמים וק"ל...

אומר המדרש {בראשית רבה, פרשה ה, אות ד} – **אמר רבי ברכיה, לא פרשו המים התחתונים מן העליונים אלא בבכיה, הָדָא הוּא דְכְתִיב (איוב כח, יא): מִבְּכֵי נְהָרוֹת חֲבֹשׁ. רַבִּי תַנְחוּם מֵיִתִּי לָהּ מִן הַכָּא (ירמיה י, יב): עֲשֵׂה אֶרֶץ בְּכַחוֹ וְגו' לְקוֹל תִּתּוֹ הַמּוֹן מִים וְגו', וְאִין לְקוֹל אֵלָא בְּכִי, הִיךְ מִה דְאֵת אִמֵּר (ירמיה לא, יד): קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע.**

באים חז"ל הקדושים ואומרים, שהמים לא נרגעים עד עצם היום הזה וממשיכים לבכות, שנאמר {תהילים פט, י} **אֵתָה מוֹשֵׁל בְּגָאוֹת הַיָּם בְּשׂוֹא גִלְיֹן אֵתָה תִשְׁבַּחֵם**;

העופות⁶. באותה שעה אמר הקב"ה: נטלתי שכרי מכל מה שבראתי בעולמי: נטלתי שכרי את פני אדם שבמרכבה בשביל שבראתי לכל בני אדם אשר בארץ ונטלתי שכר את פני השור שבמרכבה בשביל שבראתי לכל הבהמה אשר בארץ ונטלתי שכר את פני האריה שבמרכבה בשביל שבראתי לכל החיה אשר בארץ ונטלתי שכר את פני הנשר שבמרכבה בשביל שבראתי לכל העופות אשר בארץ.

בא הספר **שביב אור** על חומש בראשית, ושואל שאלה נפלאה ביותר – מה פירוש הדבר, שלאחר שברא אותם הקב"ה הם היו בשמחה ולאחר שדחף אותם הקב"ה החוצה התחילו כולם "צועקין ומילליין ובוכין בכיה גדולה" – מתי בדיוק הם היו בשמחה ומתי היו הצעקות והבכיות?

אומר רש"י – **יהי מארת וגו'** מיום ראשון נבראו, וברביעי צוה עליהם להתלות ברקיע, וכן כל תולדות שמים וארץ נבראו מיום ראשון, וכל אחד ואחד נקבע ביום שנגזר עליו, הוא שכתוב (פסוק א) את השמים, לרבות תולדותיהם, ואת הארץ, לרבות תולדותיה.

אומרת הגמרא {מסכת ר"ה יא, א} – **דא"ר יהושע בן לוי: כל מעשה בראשית (לקומתן) נבראו. לדעתן נבראו לצביון נבראו, שנאמר (בראשית ב-א) ויכלו השמים והארץ וכל צבאם אל תקרי צבאם אלא צביונם.**

אומר רש"י – **לדעתם**. שאלם [הקב"ה] אם חפצין להבראות ואמרו "הן": **בצביונם**. בטעם אחד ואחד ובדפוס כל אחד.

אומר הזיקוקין דנורא {ביאור על התנא דבי אליהו} – הרי שכל הברואים רצו להיבראות ורצו להיבראות בצורה שנבראו ולכן היתה שמחתם גדולה.

פירוש הדבר, הם שמחו כי הם היו לפני הקב"ה! ביום הראשון לבריאה, כמו שהמים היו לפני הקב"ה, כך גם השמש והירח והעצים והדשאים והעופות והנשמות וכו'. אבל פתאום הקב"ה התחיל לקבוע כל א' מהברואים במקום מסוים בעולם – "בבקשה, שמש וירח לרדת למטה" – ולכן הם החלו לבכות – "רצוננו להישאר לידך!" – בדיוק כמו שצעקו המים – **"אנן בעיין למהוי קדם מלכא עלת העלות!"**

משמע מדברי **התנא דבי אליהו**, שלא רק המים הם אלה שצעקו, אלא כל א' וא' מהנבראים כאשר הוריד אותו הקב"ה

יוצא א"כ, שכיון שנתרוממו המים, נתן להם הקב"ה שתי מתנות בבית המקדש. לכן כדי לסמל את אותן המתנות שניתנו להם, אמרו חכמים: "תשאירו את קירות המקדש בצורת גלי הים!"

בא רבינו בחיי בפרשת ויקרא ואומר – ברית כרותה למלח מששת ימי בראשית שהובטחו מים התחתונים ליקרב במלח ונסוך המים בחג, וכן אמרו במדרש: מים התחתונים נקראו מים בוכים. ולמה נקראו מים בוכים? כי בשעה שחלק הקב"ה את המים נתן אלו למעלה ואלו למטה התחילו מים התחתונים בוכים, וזהו שכתוב {איוב כח} מבכי נהרות חבש. אמר רבי אבא: בבכי נתפרשו המים התחתונים מן העליונים, אמרו או לנו שלא זכינו לעלות למעלה להיות קרובים ליוצרנו, מה עשו? העיזו פניהם ובקעו תהומות ובקשו לעלות, עד שגער בהן הקב"ה, שנאמר {ישעיה מג} הנותן בים דרך ובמים עזים נתיבה, גוער בים ויבשהו {נחום א}, אמר להם הקב"ה: הואיל ולכבודי עשיתן כל כך אין להן רשות למים העליונים לומר שירה עד שיטלו רשות מכם, שנאמר {תהילים צג} מקולות מים רבים אדירים משברי ים, ומה הם אומרים? אדיר במרום ה', ולא עוד אלא שעתידין אתם ליקרב על גבי המזבח במלח ונסוך המים, ועוד דרשו במקום אחר, העולם כולו שלישי מדבר, שלישי ישוב, שלישי ים; עמד ים לפני הקב"ה, אמר לפניו: ריבונו של עולם במדבר נתנה תורה, בישוב נבנה בית המקדש, אני מה תהא עלי? אמר לו: עתידין ישראל שיקריבו מלח על גבי המזבח.

יוצא א"כ, שהקרבת המלח על גבי המזבח שוות ערך לבנין בית המקדש ולמתן תורה!

כותב התנא דבי אליהו רבא {פרק ל"א} – ואחר שנבראו כל הנבראים שבעולם היו כולם בשמחה גדולה כאלו הן אוכלין ושותין ושבעין ושמחים שמחה גדולה והרי הדברים ק"ו ומה אם העומדין בחוץ שאינם רואים פני השכינה מבפנים הרי היו בשמחה כאלו הן אוכלין ושותין ושבעים ושמחים שמחה גדולה, מכ"ש המלאכים וצבא השמים שהקב"ה הכניסן לפנים תחת כסא הכבוד שהיו בשמחה גדולה כאלו הן אוכלין ושותין ושבעים ושמחים שמחה גדולה וכיון שברא הקב"ה את כל העולם כולו ועמד ודחפן והוציאן לחוץ היו כולן צועקין ומילליין ובוכין בכיה גדולה ואמרו לפניו: "ריבונו של עולם מפני מה הוצאתנו ממדה של קורת רוח?", מה עשה הקב"ה כדי לפייס אותן מכל ארבע מדות שברא הקב"ה בעולמו הביאן וקבע את צורתן בכסא הכבוד שלו – פני אדם מן בני אדם, פני אריה מן החיה, פני שור מן הבהמה, פני נשר מן

⁶ **ברוך שאמר:** מביאים חז"ל הקדושים {חגיגה יג}: שכל א' מהם נחשב למלך – **"דאמר מר: מלך שבחיות ארי, מלך שבבהמות שור, מלך שבעופות נשר, ואדם מתגאה עליהן..."**; ובספר **מענה אליהו** הוא כותב, שהם כנגד צומח חי מדבר ודומם – האדם נקרא בשם 'מדבר', האריה נקרא בשם 'חי', והשור נקרא 'צומח' – ולמה צומח? היות והוא אוכל רק עשב, והנשר נקרא בשם 'דומם' – ולמה? כי אומרים חז"ל {חולין כז}: שהעופות נבראו מן הרקק – היינו חול מתערובת מים.

ובגמרא {סוכה נ"א}: מי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימיו, ומפרש שם במשנה גודל ורוב השמחה שהיתה שם.

ויש להבין למה באמת הרבו בשמחה עצומה כל כך בענין ניסוך המים יותר משאר המצוות ועבודת הקרבנות, שלא מצינו כזאת בשום מצוה מן המצוות. ולכאורה אפשר לומר שהטעם, כדי להוציא מלבן של צדוקים שלא היו מודים בניסוך המים, וכמו שאמרו שם {מ"ח} ולמנסך אמרו לו הגבה ידיך, שפעם אחד נסך אחד על גבי רגליו ורגמוהו כל העם באתרוגיהן, ואמרו שם שזה היה צדוקי [לפי שהצדוקין אינן מודין בניסוך המים – רש"י]. ולפיכך עשו שמחה זו בפומביות כדי להשריש אמונת מצוות ניסוך המים בלב המון העם, וכעין שעשו בקצירת העומר שאמרו במנחות {ס"ה} כל העירות הסמוכות לשם מתכנסות כדי שיהיה נקצר בעסק גדול ... וכעין זה עשו בשריפת פרה אדומה ... והכל כדי להוציא מלבן של צדוקים. אולם לפי טעם זה היינו צריכים לומר שכל גודל וריבוי השמחה היתה נעשית רק בבית שני, שאז היו הצדוקים שלא היו מאמינים בהלכה למשה מסיני וכופרים בניסוך המים, אבל בבית ראשון שלא היו הצדוקים, לא הרבו לשמוח כ"כ בשמחת בית השואבה. אבל באמת מבואר מן הירושלמי שהביאו התוספות {סוכה נ'} שהיו שואבים משם רוח הקודש, והביא עובדא מיונה בן אמיתי שהיה מעולי רגלים ובשמחת בית השואבה שרתה עליו שכונה, מבואר מזה שגם בבית ראשון הרבו לשמוח בשמחת בית השואבה, ואז לא שייך הטעם מפני הצדוקים.

והנה כפי המבואר לעיל ממדרשי חז"ל, שהמים התחתונים פירשו מן המים העליונים בבכיה מפני שהעליונים תלויים ועומדים למעלה במאמרו של הקב"ה וסמוכים לו, והתחתונים יורדים מטה מטה, והקב"ה פייס אותם שהם יזכו לעשות מהם מצוה לנסך מים ע"ג המזבח בחג, וכיון שמצוה זו היתה הפיוס והנחום מבכיתם, לכן היו מתאמצים להרבות בשמחה של מצוה זו, כדי להראות חביבותה של מצוה, שיש בה ספוק וניחום להמים התחתונים במה שהם נמצאים בירידה התחתונה, לעומת המים העליונים, ועד היכן מגיע חביבותה.

ע"פ הדברים האלה, חשבתי לומר;

שמחת בית השואבה זו שמחה שלא נעשתה בבית המקדש; היה אפשר לקרוא לה רק 'שמחת השואבה'. על מה השמחה שיש לנו ביום הזה?! על כך שירדו המים התחתונים למטה וצעקו "רצוננו להיות לפני המלך!"; באיזה יום בשבוע כל זה קרה? ביום השני בשבוע, שבו הפריד הקב"ה בין מים תחתונים לעליונים – ולכן זה נקרא שמחת **בי"ת** השואבה – היינו, השמחה שבאה בעקבות היום **הבי"ת** בשבוע! 'בית'

לעולם, צעק ורצה להישאר למעלה; בא הקב"ה ופייס כל א' וא' כמו שעשה עם המים – לקח את האדם ושם דמותו בכיסא הכבוד. לקח את השור ושם את דמותו ג"כ בכיסא הכבוד – וכך עשה עם האריה והנשר.

נשאלת השאלה – ולמה דוקא המים הם אלו שזכו להיות על גבי המזבח?

לא מצאתי אף מפרש ששואל את השאלה הזאת. אבל חשבתי לומר, שהיות והמים עד היום לא נרגעו לכן הם זכו לזה; כל א' קיבל 'עותק' בכיסא הכבוד ונרגע. אבל המים, אומר דוד המלך: **"בְּשׂוֹא גִלְיוֹ אֶתְּהָ תִשְׁבְּחֶם"** – שעד עצם היום הזה הם קופצים למעלה, למרות הפיוס שקיבלו.

בא הספר **באר יוסף** ואומר דבר נפלא – **דבר** זה יש בו לעורר וללמדנו את גודל ערכה של מצוה ורוב חשיבותה, כי אנו רואים בזה שהמים התחתונים פירשו מן המים העליונים בבכיה, משום שהמים העליונים נמצאים במקום טהרה והם קרובים ליוצרם, והתחתונים נגזר עליהם להיות במקומות היותר נמוכים ושפלים, רחוק מהקב"ה ובמקום טומאה, ופייסם הקב"ה במה שיהיה להם הזכות שינסכו מהם על המזבח שלשה לוגין מים בחג הסוכות, ואם אמנם שהם עדיין לא נחה דעתם בזה, משום שמצוה זו אינה נוהגת רק שבוע אחד בשנה, ולכן הוסיף להם גם מליחת הקרבנות, שהיא מצוה יותר תמידית, אולי כיון שהקב"ה אשר כל דרכיו משפט שלא להטיל קנאה במעשה בראשית, לתן להם לכתחילה כדי לפייסם רק מצות ניסוך המים, ודאי שהיודע תעלומות ידע שבאמת כבר יש במצוה זו לבד פיוס ועלוי למים התחתונים, לעומת יתרון העליונים עליהם.

ועכשיו נבוא חשבון, שמתחילת בריאת העולם עד סופו, נמצאים המים העליונים בתכלית העליה, קרובים ליוצרם ובמקום טהרה, והתחתונים המה מאז ומעולם בתכלית הירידה, במקומות הנמוכים ביותר, ומהם הנשפכים גם במקומות זוהמה וטומאה, וכל זאת כדאי הוא להם, בגלל שיזכו לאחר זמן בקירוב ג' אלפי שנה מבריאת העולם, כשיבנה בית המקדש, ואז יקחו מהם חלק קטן מאד – מדת ג' לוגין לנסך ע"ג המזבח שבוע אחד בשנה, [ואפילו התוספת של מצות מליחת הקרבנות התקיימה רק בזמן שבית המקדש היה קיים] ומשום כך כדאי להם לכל מימי העולם שבימים ובכל המעונות, להיותם נמצאים תמיד בירידה, משום שע"י מצוה זו יתעלה כל אותו המין של המים התחתונים, להיותם נחשבים במעלה וחשיבות אחת למים העליונים, אשר כל ימי עולם נמצאים במקום טהרה, קרובים ליוצרם ותלויים בנס במאמר הקב"ה. והרי הדבר מלמדנו לדעת את גודל יקרת ערך המצוה ואיך להחשיב כל מצוה ממצוות השי"ת.

בטירוף שנטרפו ובאו, בתבור נפל סיסרא וחיילותיו ונעשה לישראל בראשו, כיון שנפלו שונאיהם של ישראל נאמר בו "אנכי לה' אנכי אשירה". בסיני נאמר "אנכי", ובתבור נאמר שני פעמים, ובכרמל נתקדש שמו של הקב"ה ונאמר בו {מ"א יח, לט} ה' הוא האלהים ה' הוא האלהים כנגד אנכי ה' אלהיך.

א"כ למדנו, שעל תשוקה למצוה – איזה שכר משלם הקב"ה!!!

בא הספר ענינו של יום על המועדים ושואל, כתוב בחז"ל שהקב"ה כרת ברית עם המלח ועם המים, והרי ברית זה דבר נצחי – ואין לנו בית מקדש כבר כמעט 2000 שנה, אז לאן נעלמה אותה ברית?

כותב **רבינו יונה** {שערי עבודה אות י"א} – והמתפלל בדמע, תפלתו נשמעת, שהרי שערי דמעה לא ננעלו. והדמעה היא כנגד ניסוך המים שהיו מנסכים על גבי המזבח, כדאמר בבראשית רבה {פ' ע"ח}: ר' בון אומר: כל אותן שנים שהיה יעקב בבית א-ל לא נמנע מלנסך, אמר ר' יוחנן: מי שידע לחשוב כמה נסוכין נסך יעקב אבינו ע"ה יודע לחשוב מי טבריא, כלומר כשם שאין חשבון למי טבריא, כך אין לניסוך ההוא חשבון, ואלו הן הדמעות שהיה בוכה בשעה שהיה מתפלל בבית אל. ואין מי שידע מספר הדמעות, חוץ מן הקב"ה שהיה סופרן, שנאמר [תהלים נו, ט] "נדי ספרת אתה", ואמרו ז"ל [עיין שבת קה, ב] מלמד שהקב"ה סופרן ומניחן בבתי גגזיות וגם הוא יודע לספור מי טבריא.

כותב **הש"ך** {פרשת ויקרא} – ועוד דרשו במקום אחר, העולם שלישי מדבר שלישי ישוב שלישי ים, עמד ים לפני הקב"ה ואמר: רבונו של עולם, במדבר ניתנה תורה, ישוב נבנה בו בית המקדש, אני מה תהא עלי, אמר לו עתידין ישראל שיקריבו מלח על גבי המזבח, וזהו לא תשבית מלח, לא תשבית הברית וההבטחה שהבטיח הקב"ה למים שעתידין ליקרב על גבי המזבח. ושולחנו של אדם הוא המזבח, ולזה על כל קרבן, לא אמר קרבן אלא קרבנך שהוא שולחנו של אדם, ועל זה משימין צלח על השולחן שהוא מקום המזבח, וכן גם כן לעורר את האדם כמו שאמר רבי אבא בר כהנא בשם רבי לוי {בראשית רבה ה, א} מתחילת ברייתו של עולם לא היה עולה קילוסו של הקב"ה אלא מן המים, הדא הוא דכתיב {תהלים צג, ד} מקולות מים רבים, ומה אם אלו שאין להם לא פה ולא אמירה ולא דיבור הם מקלסים אותי לכשאברא בני אדם על אחת כמה וכמה ...

לאחר הדברים האלה, נוכל לסיים במאמר של הספר **אמרי מועד**, שמביא את דבריו של ר' יצחק אייזיק חבר – תלמיד הגר"א, ששואל – מפני מה פתחה התורה באות ב"ת?

לא מלשון 'בית', אלא מלשון האות ב"ת – האות שבה פתח הקב"ה את התורה!

אם אלה פני הדברים, נוכל ללכת לעוד שתי נק' ובזה לסיים:

קראנו בשמחת תורה, בפרשת 'וזאת הברכה' – {דברים לד, ה} **וַיִּמַּת שֵׁם מֹשֶׁה עֶבֶד ה' בְּאֶרֶץ מִזְרָאֵל עַל פִּי ה';**

מספר המדרש {דברים רבה, פרשה יא, אות ט} – בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שְׁנוּדָה לְמֹשֶׁה שֶׁלֹּא יִכְנַס לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אֲמַר מֹשֶׁה לְפָנָי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אִם אֵין אֶתָּה מְכַנֵּס אוֹתִי לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, הַנִּיחַ אוֹתִי בְּעוֹלָם הַזֶּה וְאֶחֱיָה וְלֹא אָמוּת. אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה, אִם לֹא אֶמִיתְךָ בְּעוֹלָם הַזֶּה הֵיכָן אֶחֱיָה לְעוֹלָם הַבָּא, וְלֹא עוֹד אֶלָּא שְׂאֵתָה עוֹשֶׂה תוֹרָתִי פְּלִסְתִּיר, שְׂכָתוֹב בְּתוֹרָתִי עַל יָדְךָ (דברים לב, לט): וַאֲיִן מִיָּדִי מִצִּיל. אָמַר מֹשֶׁה לְפָנָי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אִם אֵין אֶתָּה מְכַנֵּס אוֹתִי לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הַנִּיחַ אוֹתִי כְּחֵית הַשָּׂדֶה שֶׁהֵן אוֹכְלִין עֲשָׂבִים וְשׁוֹתִין מִיָּם וְחֵיִין וְרוֹאִין אֶת הָעוֹלָם, כִּךָ תְּהֵא נִפְשִׁי כְּאֶחַת מֵהֶן. אָמַר לוֹ (דברים ג, כו): רַב לָךְ. אָמַר לְפָנָי רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם וְאִם לֹא, הַנִּיחַ אוֹתִי בְּעוֹלָם הַזֶּה כְּעוֹף הַזֶּה שֶׁהוּא פּוֹרֵחַ בְּכָל אַרְבַּע רוּחוֹת הָעוֹלָם וּמִלְקֻט מְזוּנוּ בְּכָל יוֹם, וְלַעֲת הָעָרֶב חוֹזֵר לִקְנוֹ, כִּךָ תְּהֵא נִפְשִׁי כְּאֶחַת מֵהֶן. אָמַר לוֹ, רַב לָךְ, מִהוּ רַב לָךְ, אָמַר לוֹ רַב לָךְ אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ.

נשאלת השאלה – מדוע משה רבינו מבקש להישאר בעולם הזה, ועוד בתור ציפור???

אמר הרב שך זצ"ל, מכאן אנו למדים את הגדולה של משה רבינו. הוא היה מוכן להישאר בעולם הזה בתור ציפור, רק כדי לקדש את שמו ית' בעולם – אמא וילד ילכו בבוקר, יראו את אותה ציפור יפה ויאמרו: "אחח, מה רבו מעשיך ה'!" משה רבינו מוכן לוותר על כל הנאות העולם הבא שלו, כדי שעוד יהודי יקדש את שם ה' בעולם!

ישנם שני הרים שרצו שעליהם תינתן התורה; בשנת 2448 לבריאת העולם, בא הקב"ה לתת תורה לעם ישראל; הגיע הר כרמל ובקש שהתורה תינתן עליו, אמר לו הקב"ה: "אתה גבוה מידי – לא מתאים", הגיע הר תבור ובקש שהתורה תינתן עליו, אמר לו הקב"ה: "אתה לא מתאים לזה". הר סיני שהנמיך את עצמו – זכה ועליו נתנה התורה. אבל היות והר הכרמל והר תבור בקשו שעליהם תינתן התורה, ובכל זאת לא זכו לכך – פיצה אותם הקב"ה שעליהם יהיה קידוש שם שמים; הר הכרמל זכה לכך ע"י מעשה אליהו הנביא בהר הכרמל. והר תבור זכה לכך ע"י המלחמה כנגד סיסרא עם ברק בן אבינועם ודבורה הנביאה;

אומרים חז"ל {ילקוט שמעוני, שופטים, רמז מ"ז} – ההר חמד אלהים לשבתו זה סיני, ואעפ"כ פרע להם הקב"ה שכרם

משיחותיו של הרה"ג הרב ברוך רוזנבלום שליט"א

המשנה ולשלום אין קץ, וז"ש {דברים ו, ז} **וְדַבַּרְתָּ בָּם** – שכרגע הבי"ת היא פתוחה. אבל לעתיד לבוא היא תהיה סגורה דוגמת 'ם' (מ"ם סופית).

אומר האמרי מועד, וחשבתי לומר כי המים העליונים הוא הקו העליון של הבי"ת והמים התחתונים הם הקו התחתון שלה, והמחבר ביניהם היא התורה הקדושה – היא המחברת והיא המפרידה!

אומר ר' יצחק אייזיק חבר, הקו העליון של הבי"ת רומז לסיטרא דקדושה, הקו התחתון רומז לסיטרא אחרא וצד ימין שבבי"ת רומז לתורה, שנאמר {דברים לג, ב} **מִיְמִינוֹ אֵשׁ דָּת לְמוֹ** והוא רמז לתורה, והתורה היא המחברת שמורידה את הקדושה מלמעלה למטה. אבל לעתיד לבוא כאשר תתבער רוח הטומאה מן העולם, תהיה האות בי"ת סתומה – שבמקום בי"ת תהיה מ"ם, וז"ש {ישעיה ט, ו} **לִסְרָבָה**

התחלנו בס"ד את החומש הראשון – חומש בראשית. יזכנו הקב"ה לשנה טובה ומבורכת. שנה של עשייה בתורה, שנה שיתגשמו בה כל משאלות לבנו לטובה, שנת גאולה וישועה ב"ב אמן ואמן!!!